

Föreningen Islandssamlarna
c/o Tore Runeborg
Birger Jarlsgatan 66, 2 tr.
114 20 Stockholm

Rapport juni 1980
(Nr 43)

Älskade vänner - och 78 sölkorvar!

Jag tar sölkorvarna först. Att Ni inte skäms, sjufalt skäms, Ni som efter nästan ett halvt år ännu inte betalat in den blygsamma årsavgiften. Ohyggliga tanke - Ni kanske inte läser föreningens "Rapporter"? Gör nu slag i saken - BETALA!!

Er övriga, älskade vänner och skötsamma betalare, ber jag få önska en härlig sommar med sol, bad och allt annat gott en verklig sommar kan ge.

Nu till något annat. Som Ni kanske såg i förra Rapporten har Stämpelhandboks-kommittén fått en hygglig slant till hjälp i sitt arbete. Detta var en god injektion, som måste ha känts ända till Island, ty i samma veva kom vår medarbetare Thor Thorsteins ned-dimpende här i Stockholm och vi fick tillfälle att gemensamt gå igenom alla våra problem. Arbetet med den kommande boken har intensifierats och vännen Thor har lagt ner och lägger ner ett oerhört arbete härpå. Nu går det verkligen framåt. Pelle kommer att ägna sin semester helt åt att få färdig SKRÅ d.v.s. post-stationsförteckningen med allt vad därtill hör och själv reser jag upp till Reykjavik i juli för att tillsammans med Thor och våra övriga vänner på sagornas ö försöka få de sista frågetecknen betr. stämpelförteckningarna ur världen. Så till nästa vår mina vänner hoppas vi "Boken" skall komma ut. Roten är frisk, det är märj i stammen och till våren kommer säkert de många ljusa fina savfyllda bladen.

Efter denna lyriska utveckling känner jag åter behovet att ta Er i kragen litet till mans. Varför får vi så dålig hjälp med "Rapporten"? Här sliter Pelle Hanner i sitt anletes svett på sin begränsade fritid med någon hjälp av mig. Det räcker inte i längden. Vi måste få hjälp för efter vad jag tycks mig förstå vill dock de flesta av Er få en "Rapport" då och då? Visst, ett fåtal kommer till undsättning men alltid samma, gång på gång. Ingen bredd. Inte en enda medlem i Göteborg har t.ex. hjälpt till med fluoressensundersökningen. Nog finns det väl några i Er stora förening som samlar modernt Island och har eller kan låna en analyslampa och gå igenom sitt material.

Vi har i dessa rapporter ofta beklagat att vi inte haft mycket att komma med när det gäller samlingsområdet Färöarna, som ju så många av våra medlemmar är intresserade av. I september 1977 sände vi som bilaga till rapporten en översättning av en intressant artikel av Ingvard Jacobsen om Färöarnas frimärken 1940-1941, vilken blev mycket uppskattad av medlemmarna. Vi har nu åter varit i kontakt med vår värderade medlem i Tórshavn Ingvard Jacobsen, den färöiska filateliens grand old man, och han har gett oss tillstånd att återge en annan av hans artiklar, denna gång behandlande de färöiska provisoriska frimärkena 1919. Artikeln bygger liksom den föregående på hans egna noggranna forskningar i händelseförloppet och är enligt vår mening spännande som en deckare. Den kommer nu som bilaga - läs den, även om Du inte samlar Färöarna! Särskilt intressant är

historien om det telegram, som försenades i Tórshavn genom att postmästaren var bortrest. Enligt Ingvard Jacobsen kom därför övertrycksmärket 2/5 øre ut tidigast den 13 januari, icke som uppges på diverse andra håll (efter danska källor?), t.ex. i Facit, den 12 januari.

Till sist läser jag i bladen att på världsutställningen i London har Sverige kammat hem 7 guldmedaljer. Det är vackert, men ännu vackrare tycker jag det är att av dessa 7 medaljer har två tagits av medlemmar i vår förening, nämligen stor guld av Holger Craford för exponat Island och guld av Nils Lundberg för Danska Västindien. Vi höjer ett geysirsprutande leve för dem och hoppas att de genom sitt föredöme skall inspirera många andra av våra medlemmar att kämpa vidare mot samma höga mål.

Sekreteraren

Höstens och
(i Göteborg)
sommarens
sammanträden

Stockholm. Lokal Tony Bjellefors' kontor, Drottninggatan 56, 4 tr.
Tid kl. 19.30.

Tisdagen den 16 september: Visning av bilder ur föreningens arkiv.

Torsdagen den 16 oktober: Filmförevisning, Island

Tisdagen den 18 november: Visning av auktionsobjekten

Tisdagen den 4 december: Höstauktionen (se även nedan)

Torsdagen den 11 december: (program ej ännu bestämt).

Därefter sammanträden den 13 januari och den 12 februari.

Göteborg. Lokal Danska Sjömanskyrkan, Drottninggatan 17-19.
Tid kl. 19.30 den andra och fjärde onsdagen i månaden.
På sommaren blir det följande sammanträden: 11 juni, 9 juli, 13 och 27 augusti. Obs! Mötet den 9 juli torde bli i annan lokal. Meddelande härom och om program etc. för övriga möten, se annons i Göteborgs-Posten söndagen före mötesdagen.
Visning av auktionsobjekten i Göteborg på mötet den 26 november.

Vårauktionen

som avhölls den 20 maj, gav ett gott resultat och försäljningssumman blev litet över 25.000 kr, vilket var väsentligt mer än höstauktionens trots mindre antal objekt. Men objekten var denna gång bättre och auktionskommitténs innovation med illustrerad katalog bidrog också. Särskilt stor var efterfrågan på brev och på en del ostämplat material från cirka 1950. Resultatlistan följer som bilaga.

Höstens auktion

hålls på Stockholms-avdelningens lokal den 4 december kl. 19.30. Betr. visningar i Göteborg och Stockholm se ovan.

Inlämning till auktionen senast måndagen den 13 oktober. Sänd objekten till auktionskommitténs ordförande, Christer Engström, Anhaltsvägen 40, 191 40 SOLLENTUNA. Vill Du rådgöra med honom om inlämningen är hans telefon 08/35 51 58 (bostaden).

Obs. att den angivna inlämningstiden måste hållas. (Till vårauktionen kom två inlämnare för sent, och deras material kunde av tidsskäl inte medtagas, vilket var tråkigt både för dem och oss.)

Vårauktionen visar klart att bra objekt går fint på föreningens auktioner. Och föreningen tar som provision bara 10 % av inlämnarna och ingen provision av köparna, rekordfina villkor eller hur?

Sätt alltså siktet på en inlämning till höstauktionen och glöm ej datum, 13 oktober, då objekten skall vara Christer tillhanda.

Obetalda
medlemsavgifter
1980

Du som inte med hundraprocentig visshet vet med Dig att Du betalt årsavgiften, se hit! Se efter om Ditt medlemsnummer (vilket, som Du vet, bl.a. finns på kuvertet från föreningen) finns med i listorna nedan, och om så är fallet, skynda Dig att betala!

Vi listar här numren på de medlemmar, som intill maj månads utgång ännu ej betalt.

a) Följande skall betala 30:- till postgiro 26 73 70-5, Islandsklubben i Göteborg:

12 G	122 G	165 G	245 G	301 G	354 G	435 G
36 G	124 G	179 G	291 G	314 G	369 G	436 G
37 G	128 G	188 G	292 G	323 G	388 G	490 G
97 G	139 G	189 G	293 G	332 G	401 G	521 G
103 G	140 G	216 G	297 G	339 G	411 G	524 G
106 G	148 G	228 G	300 G	349 G	428 G	533 G
						535 G

b) Följande skall betala till postgiro 40 29 57-5, Föreningen Islandssamlarna eller - om de inte bor i Sverige, Danmark eller Norge - sända beloppet i svensk valuta till Per Hanner, Wittstocksgatan 2, S-115 24 Stockholm. Beloppet är 25:- kr, om numret åtföljes av ett S (= bor i Stockholms-området), eljest 20:- kr (se dock not x i vissa fall):

5 S	231 S	275 S	372 S	439	504
30	234 S	282	376	452 x)	507
42 S	236	303 x)	383 S	476 S	515 S
66	240	311 S	419 S	487	518
130	263 S	357	420	492	526
182 x)	265 S x)	365 S	421 S	498 x)	

x) De sålunda markerade har visst tillgodohavande från inbetalningar tidigare år, nämligen följande:

182 10:- 265 S 20:- 303 15:- 452 15:- 498 10:-
och kan alltså minska inbetalningen med angivna belopp.

De som sålunda skall betala kan samtidigt, om de vill, inbetala för 1981, varvid emellertid de som står under lista b) bör komma ihåg, att avgiften för 1981 är 5:- kr högre än för 1980 (alltså 30:- resp. 25:-).

Vid inbetalningen av avgiften kan Du också tillägga 10:- kr och få nummerstämpelmallen, som gör det möjligt för Dig att skilja på nummerstämplarna 6 och 9 resp. 66 och 99, se förra rapporten.

Fluorescens
m.m.

Efter vad vi skrev i förra rapporten, där vi slog på stortrumman för ett allmänt deltagande i vår statistik, hade vi väntat att ett eller annat hundratal medlemmar skulle sända in sina analyser, så att vi fick en meningsfull frekvensstatistik om de märken som finns med både fluorescens etc. och utan. Det kom två (2) svar, för vilka vi varmt tackar Lars-Göran Jacobsson i Eskilstuna och Jaap Jongenburger i Holland. Alla andra medlemmar tycks alltså tro, att en sådan här statistik kommer fram av sig självt. I varje fall gör resultatet just nu det meningslöst att i denna rapport komma med nya tabeller över situationen i undersökningen. Vi skall emellertid återkomma till saken i höst, och hoppas under tiden ha fått in åtminstone några ytterligare rapporter, gärna just Din! Särskilt om Du har ett mera rikligt material att undersöka. Hur rapporteringen bör se ut angav vi i förra rapporten.

Burdargjald
greitt, ett
nytt samlings-
område

Vår medlem i Berlin, Wolfgang Holz, har i några brev diskuterat samlandet av "porto betalt"-tryckta kuvert och visat material han samlat. Vi har också sett att på auktion i Reykjavík utbjudits poster med så och så många olika "Leyfi". Vad det gäller är alltså samlandet av kuvert med påtryckt porto betalt, vilket i Island sker med texten "Burdargjald greitt pp Island" samt med angivande av tillstånds-(leyfi)nummer.

En samling på detta område kan bestå av ett kuvert för varje leyfi eller avsevärt utvidgas genom samlandet av olika tryckupplagor för kuvert med samma leyfi. I fråga om leyfi nr 1 finns olika institutioner inom post- och telegrafverket som använder detta tillståndsnummer, och det är naturligt att då också samla kuvert med dessa olika kontor etc.

Wolfgang Holz har sänt oss en lista med av honom kända leyfi-nummer. Vi kanske från Island kan få kompletteringar på de nummer som saknas i denna lista, som återges här.

Leyfi nr	Institution, verk, tjänsteställe, firma eller organisation
1	Frimerkjasalan Póstgírostofan - Reykjavík Póstur og sími
2	Tryggingastofnun ríkisins
4	Tollstjórinn í Reykjavík
5	Heima er bezt - Akureyri
7	Ríkisútvarp innheimtudeild
9	Reiknistofa bankanna - Kópavogur
10	Rafmagnsveitur ríkisins raforkuinnheimta
11	Rafmagnsveita Reykjavíkur
14	Fjármálaráduneytid
15	Norræna félagid Norræna húsid - Reykjavík
16	Happdrætti krabbameins félagsins - Reykjavík
17	Gjaldheimtan í Reykjavík
19	Styrktarfélag lamadra og fatladra - Reykjavík

Detta blev ju en hel liten språkövning och vi skall inte för-
därva nöjet för Dig genom att översätta allt nu. Det mesta kan
Du säkert fundera ut vad det betyder. En liten hjälp: rafmagn
betyder elektricitet.

Enkelt
brevkort
Facit nr 6

I de senaste rapporterna har vi kunnat ge en del nytt och nyupp-
täckt om helsaker, baserat på korrespondens med Hálfdan Helgason
i Reykjavík. Hálfdan har nu kommit med ett nytt intressant på-
pekande, och det gäller enkla brevkortet Facit nr 6 (5 aur). Om
detta säger Facit att det har "kort eller långt tvärstreck på
d" (alltså egentligen icke d utan den bokstav för tonande läsp-
ljud, som vi saknar på skrivmaskinen).

Ringström upptar i sin katalog detta kort under två nummer:
nr 10 med kort tvärstreck och nr 11 med långt sådant. Utgiv-
ningsåret är angivet som 1891 för båda.

Både Hálfdan och andra helsakssamlare har konstaterat, att kort
Ringström nr 11 är väsentligt sällsyntare än nr 10. Hálfdan har

Emellertid också observerat, att medan han har kort nr 10 stämplat på 1890-talet, så är det tidigaste av honom kända stämplade exemplaret av kort nr 11 avstämplat 1901. Han framför därför den tanken att kort nr 11 är en senare tryckupplaga, som kom till Island först efter sekelskiftet.

Vi är mycket böjda för att ge Hålfadan rätt i antagandet att kort nr 11 inte trycktes samtidigt med kort nr 10. Det finns en klar nyansskillnad mellan korten. Mycket möjligt är att en stor del av upplagan av kort nr 11 fick Í GILDI-påtrycket. I fråga om de övertryckta korten (Facit nr 12, Ringström nr 23 resp. 24) är det enligt några samlare vanligare med grundkortet Ringström nr 11 än med nr 10, men båda förekommer.

Alltså, alla helsakssamlare, vad kan Ni bidra med till kunskapen om detta? Du som har Ringström nr 10 och 11 stämplat, meddela oss när de avstämplats. Vi vill särskilt gärna ha fram första kända avstämplingsdag för nr 11. Och har Du Facit nr 12 (R. nr 23 och 24), vad har Du för iakttagelser att komma med om frekvensen av kort och långt tvärstreck?

Konungsförin
til Íslands
1907 igen

Ólafur Eliasson har kommenterat vad vi skrev om denna stämpel i förra rapporten. Han instämmer i att stämpeln icke kan ha tillkommit på initiativ av danska hovet och anser över huvud taget inte att den använts på kungaskeppet. Eftersom detta också besökte Färöarna borde det väl i så fall också ha funnits en särskild minnesstämpel för det besöket, men ingen sådan är känd. Vidare borde Konungsförin-stämpeln, om den varit åtminstone halvofficiell, även finnas på danska frimärken, men det gör den inte, påpekar Ólafur. Han anser stämpeln vara privatillverkad "av en eller annan person i Island. Det fanns ju här frimärksspekulanter på den tiden (bl.a. Thomsen). En annan fråga gäller stämpelns utseende. Det leder tanken till det danska kustbevakningsfartyget Islands Falk, som var verksamt vid denna tid och som bl.a. gick i skytteltrafik mellan de danska kungaskeppen och Reykjavík, innan fartygen lade till vid kaj. Det finns som bekant en rakstämpel med fartygets namn på isländska frimärken, men detta fartyg bör även ha haft ett sigill av något slag. Finns det någon som vet hur det såg ut? Ja, detta var några lösa funderingar, men mig veterligt finns det inte många fakta att komma med om användningen av stämpeln "Konungsförin", slutar Ólafur Eliasson i Reykjavík.

Bilagor:

Resultat från auktionen 20 maj 1980
Supplement nr 4 till medlemsförteckningen
De färöiska frimärkena 1919 av Ingvarð Jacobsen